

LEHDISTÖTIEDOTE nro 207/22

Luxemburgissa 19.12.2022

Unionin tuomioistuin nimeää 70-vuotispäivänsä yhteydessä eräät rakennuksensa uudelleen

Kyseisistä rakennuksista käytetään vastedes nimiä Comenius, Montesquieu, Rocca ja Themis unionin tuomioistuimen ja unionin yleisen tuomioistuimen suojaamien arvojen kunniaksi

Tuomioistuimen A-, B- ja C-tornista käytetään vastedes nimiä Comenius, Montesquieu ja Rocca.

Euroopan unionin tuomioistuin päätti 70-vuotispäivänsä yhteydessä antaa virallisesti uudet nimet rakennuskokonaisuutensa viimeisille osille, jotka oli vielä tähän päivään saakka nimetty kirjaimin. A-, B- ja C-tornia sekä C-lisärakennusta kutsutaan vastedes nimillä Comenius, Montesquieu, Rocca ja Themis.

Tuomioistuimen muutettua 1970-luvun alussa Kirchbergin tasangolle (Luxemburg), sitä on laajennettu useaan otteeseen. Nämä laajennukset ovat johtuneet uusien jäsenvaltioiden peräkkäisistä liittymisistä Euroopan unioniin ja toisen tuomioistuimen eli unionin yleisen tuomioistuimen – silloiselta nimeltään ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin – perustamisesta vuonna 1989, ja jossa on siis nykyisin kaksi tuomaria jäsenvaltiota kohden.

Ensimmäinen tuomioistuimen toimintaa varten annettu rakennus eli oikeuspalatsi vihittiin käyttöön vuonna 1973. Sen jälkeen rakennuskokonaisuutta on laajennettu useaan otteeseen. Sitä täydennettiin 1980- ja 1990-luvuilla kolmella lisärakennuksella ja vuonna 2008 Anneau- ja Galleria-rakennuksella sekä A- ja B-tornilla. Viides laajennus eli C-torni valmistui täydentämään arkkitehtonista kokonaisuutta vuonna 2019. Sen ansiosta toimielimen koko henkilöstö voi nyt työskennellä yhdessä ja samassa paikassa. Vuonna 1990 oikeuspalatsin A-lisärakennus nimettiin **Erasmukseksi**, joka esitetään ensimmäisenä eurooppalaisena, joka pyrki kokoamaan kulttuurit yhteen humanististen ihanteiden ympärille. Vuonna 1992 B-lisärakennus sai nimekseen **Thomas More** tämän suuren eurooppalaisen humanistin muiston sekä hänen lahjomattomuutensa ja hänen vakaumuksensa voiman

kunnioittamiseksi taisteltaessa vapauksiin kohdistuvia loukkauksia vastaan.

Euroopan unionin tuomioistuin jatkaa tänään käytäntöään nimetä rakennuksensa niiden arvojen mukaan, joita se puolustaa niin oikeuskäytännössään kuin laajemminkin unionin toimielimenä. Euroopan unionin tuomioistuimen presidentin Koen Lenaertsin mukaan ”valituilla nimillä kunnioitetaan Euroopan tai oikeuslaitoksen historiaa. Olemme myös valinneet henkilöitä, jotka ovat ensimmäisinä olleet puolustamassa niitä arvoja, joita unionin tuomioistuimen ja unionin yleisen tuomioistuimen oikeuskäytännössä suojellaan ja joihin kuuluvat muun muassa demokratia ja oikeusvaltio, monimuotoisuuden, ja myös monikielisuuden, kunnioittaminen, tiedon yhtäläinen saatavuus ja laajemmin yhtäläiset mahdollisuudet ja sosiaalinen oikeudenmukaisuus”.

A-torni saa nimekseen **Comenius**. Filosofin ja pedagogin Jan Amos Komenský, joka tunnetaan myös nimellä ”Comenius” (1592–1670), oli kaikille avoimen koulutuksen ensimmäinen puolestapuhuja. Hän oli vakuuttunut siitä, että yhteiskunnassa etenemisen on perustuttava koulutukseen eikä syntyperään, ja hän vaati yhtäläisiä mahdollisuuksia ja kaikille tarkoitettua opetusta varakkuuteen, uskoon tai sukupuoleen katsomatta. Comenius tunnetaan nykyaikaisen koulutuksen isänä, ja hän mullisti myös kielten ja erityisesti latinan eli tiedon kielen opetusmenetelmät, jotta mahdollisimman monet voisivat oppia sitä. Hänen oppikirjansa, jotka on käännetty noin viidelletoista eri kielelle, olivat Euroopassa yleisessä käytössä yli sadan vuoden ajan, mikä edisti monikielisyyttä oppimisen avaintekijänä.

Pitkin Eurooppaa avoimempaa ja yhdenvertaisempaa kielten opetusta edistämässä kulkeneen Comeniuksen nimeä kunnioittamalla Euroopan unionin tuomioistuin kiinnittää erityistä huomiota monikielisuuden arvoihin ja antaa tunnustusta niille, jotka puolustavat päivittäin Euroopan kielellistä moninaisuutta.

B-tornille annetaan nimi **Montesquieu**. La Brèdessä syntynyt Charles-Louis de Secondat, Montesquieun paroni (1689–1755), oli asianajaja, tuomari ja kirjailija. Hänet tunnetaan teoksestaan *Lakien henki*, joka julkaistiin vuonna 1748 hänen matkusteltuaan useiden vuosien ajan Euroopassa ja tutkittuaan vieraillemiensa maiden poliittisia järjestelmiä, taloutta, ilmapiiriä, historiaa ja tapoja. Montesquieuta pidetään tästä syystä yhtenä ensimmäisistä vertailevista oikeustieteilijöistä mutta myös nykyaikaisen sosiologian edelläkävijöistä. Hän esitteli valtion uuden vallanjako-opin, joka perustuu sekä vallan eriyttämiseen että sen keskinäiseen riippuvuuteen vallan tasapainon säilyttämiseksi. Montesquieu loi siten perustan vallanjaon periaatteelle, jota pidetään yhä edelleen demokratian peruskivenä.

Valitsemalla Montesquieun, jonka ajatusmaailma on vaikuttanut tuomioistuimen riippumattomuuden periaatteen muotoutumiseen, Euroopan unionin tuomioistuin muistuttaa niistä jäsenvaltioille yhteisistä arvoista, jotka määrittelevät unionin identiteetin itsenäisenä oikeusjärjestyksenä.

C-tornin nimi on vastedes **Rocca**. Giustina Rocca pidetään historian ensimmäisenä naispuolisena asianajajana. Hänen nimensä on jäänyt historian kirjoihin hänen 8.4.1500 antamansa välitystuomion ansiosta asiassa, jonka ratkaiseminen oli uskottu hänen tehtäväkseen. Tranissa Venetsian kuvernöörin hovissa Giustina Rocca antoi tuomionsa kansankielellä eikä aikakauden tavan mukaan latinaksi, jotta tuomion julistamista kuulemaan tullut yleisö ymmärtäisi sen. Tuomion julistamisen jälkeen Rocca kutsui hävinneen osapuolen luokseen maksamaan hänelle asiaankuuluvat palkkiot ja ilmaisi näin aikakautena, jolloin naisilla ei ollut mahdollisuutta osallistua koulutukseen eikä toimia lakimiehinä, halunsa tulla kohdelluksi yhdenvertaisesti miesten kanssa, joille nämä oikeudet oli annettu.

Nimeämällä korkeimman torninsa Giustina Roccan mukaan Euroopan unionin tuomioistuin muistuttaa omistautuvansa sille, että oikeus ja oikeussuoja ovat kaikkien saatavilla, ja vahvistaa oman oikeuskäytäntönsä mukaisesti sitoutuvansa edistämään yhtäläisiä mahdollisuuksia.

C-lisärakennus saa nimekseen **Themis**. Taivaan jumalan Uranoksen ja Äiti maan Gaian tytärtä Themistä pidetään kreikkalaisessa mytologiassa oikeuden jumalattarena. Zeuksen puolisona ja neuvonantajana hän istuu Zeuksen oikealla puolella ja huolehtii järjestyksen säilymisestä. Vertauskuvana välittömästi toteutuvalle oikeudelle Themis esitetään yleensä hänelle ominaisten tunnusmerkkien eli vaa’an ja miekan ja joskus myös puolueettomuutta kuvaavan silmät peittävän siteen kanssa. Vaa’an, joka symboloi yhteiskuntajärjestyksiä, tasapainoa ja harmoniaa,

vastapainona on miekka, joka kuvaa tuomiota ja tuomioistuimen auktoriteettia ja jolla tuomioistuimen ratkaisut voidaan panna täytäntöön. Miekassa on kaksi terää, joita voidaan käyttää seuraamuksen määräämiseen kummallekin osapuolelle. Themiksestä on siten tullut oikeuden yleismaailmallinen tunnuskuva.

Themiksen nimen valinta ilmentää sitä päätöstä, jonka yhteisöjen tuomioistuimen ensimmäiset jäsenet tekivät vuonna 1952 yhteisiin kulttuuriperinteisiinsä tukeutuen ja jonka mukaan Themiksen vaaka ja miekka otettiin Euroopan hiili- ja teräsyhteisön (EHTY) lainkäyttöviranomaisen logoon.

Vuonna 1992 rakennetussa C-lisärakennuksessa toimii unionin yleinen tuomioistuin, ja sitä kutsutaan vastedes nimellä Themis.

Rakennuskokonaisuuden eri osiin on asennettu laattoja, jotta yleisö saa tietää, millä perustein nämä nimet on valittu. Laatat on paljastettu toimielimen henkilöstön läsnä ollessa seremoniassa, joka aloitettiin Euroopan unionin tuomioistuimen presidentin Koen Lenaertsin juhlapuheella.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido Euroopan unionin tuomioistuinta.

Lisätietoja: Gitte Stadler ☎+352 4303 3127

Pysykää kuulolla!

